

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ സപ്തദശോധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ചതുർഥസ്കന്ധേ സപ്തദശോദ്യായഃ ॥

മൈത്രേയ ഉവാച

ഏവം സ ഭഗവാൻ വൈന്യഃ ഖ്യാപിതോ ഗുണകർമ്മഭിഃ |
ഛന്ദയാമാസ താൻ കാമൈഃ പ്രതിപൂജ്യാഭിനന്ദു ച || 1 ||

ബ്രാഹ്മണപ്രമുഖാൻ വർണാൻ ഭൃത്യാമാത്യപുരോധസഃ |
പൗരാഞ്ജാനപദാൻ ശ്രേണീഃ പ്രകൃതീഃ സമപൂജയത് || 2 ||

വിദൂര ഉവാച

കസ്മാദ്യഥാ ഗോരൂപം ധരിത്രീ ബഹുരൂപിണീ |
യാം ദുരോഹ പൃഥുസ്തത്ര കോ വത്സോ ദോഹനം ച കിം || 3 ||

പ്രകൃത്യാ വിഷമാ ദേവീ കൃതാ തേന സമാ കഥം |
തസ്യ മേധ്യം ഹയം ദേവഃ കസ്യ ഹേതോരപാഹരത് || 4 ||

സനാത്കുമാരാദ്ഭഗവതോ

ബ്രഹ്മൻ ബ്രഹ്മവിദുത്തമാത് |
ലബ്ധ്യാ ജ്ഞാനം സവിജ്ഞാനം
രാജർഷിഃ കാം ഗതിം ഗതഃ || 5 ||

യച്ചാൻയദപി കൃഷ്ണസ്യ ഭവാൻ ഭഗവതഃ പ്രഭോഃ |
ശ്രവഃ സുശ്രവസഃ പുണ്യം പൂർവദേഹകഥാശ്രയം || 6 ||

ഭക്തായ മേന്ദുരക്തായ തവ ചായോക്ഷജസ്യ ച |
വക്തുമർഹസി യോദ്യുഹ്യദ്യൈന്യരൂപേണ ഗാമിമാം || 7 ||

സുത ഉവാച
ചോദിതോ വിദുരേണൈവം വാസുദേവകുമാം പ്രതി |
പ്രശസ്യ തം പ്രീതമനാ മൈത്രേയഃ പ്രത്യഭാഷത || 8 ||

മൈത്രേയ ഉവാച
യദാഭിഷിക്തഃ പുഥുരംഗ വിപ്രൈ -
രാമന്ത്രിതോ ജനതായാശ്ച പാലഃ |
പ്രജാ നിരന്നേ ക്ഷിതിപൃഷ്ഠ ഏത്യ
ക്ഷുത്ക്ഷാമദേഹാഃ പതിമദ്യവോചൻ || 9 ||

വയം രാജഞ്ജാഠരേണാഭിതപ്താ
യമാഗ്നിനാ കോടരസ്ഥേന വൃക്ഷാഃ |
ത്വാമദ്യ യാതാഃ ശരണം ശരൺയം
യഃ സാധിതോ വൃത്തികരഃ പതിർനഃ || 10 ||

തന്നോ ഭവാനീഹതു രാതവേന്നം
ക്ഷുധാർദിതാനാം നരദേവദേവ |
യാവന്ന നക്ഷ്യാമഹ ഉജ്ജ്വലിതോർജാ
വാർതാപതിസ്ത്വം കില ലോകപാലഃ || 11 ||

മൈത്രേയ ഉവാച
പുഥുഃ പ്രജാനാം കരുണം നിശമ്യ പരിദേവിതം |
ദീർഘം ദധ്യൗ കുരുശ്രേഷ്ഠ നിമിത്തം സോഽന്വപദ്യത || 12 ||

ഇതി വ്യവസിതോ ബുദ്ധ്യാ പ്രഗൃഹീതശരാസനഃ |
സന്ദധേ വിശിഖം ഭൂമേഃ ക്രുദ്ധസ്ത്രിപുരഹാ യഥാ || 13 ||

പ്രവേപമാനാ ധരണീ നിശാമ്യോദായുധം ച തം |
ഗൗഃ സത്യപാദ്രവദ്ഭീതാ മൃഗീവ മൃഗയുദ്രുതാ || 14 ||

താമൻവധാവത്തദ്വൈന്യഃ കുപിതോത്ത്യരുണേഷണഃ |
ശരം ധനുഷി സന്ധായ യത്ര യത്ര പലായതേ || 15 ||

സാ ദിശോ വിദിശോ ദേവീ രോദസീ ചാന്തരം തയോഃ |
ധാവന്തീ തത്ര തത്രൈനം ദദർശാനുദൃതായുധം || 16 ||

ലോകേ നാവിന്ദത ത്രാണം വൈന്യാൻമൃത്യോരിവ പ്രജാഃ |
ത്രസ്താ തദാ നിവവൃതേ ഹൃദയേന വിദൂയതാ || 17 ||

ഉവാച ച മഹാഭാഗം ധർമജ്ഞാപന്നവത്സല |
ത്രാഹി മാമപി ഭൂതാനാം പാലന്യേവസ്ഥിതോ ഭവാൻ || 18 ||

സ ത്വം ജിഹ്വാംസസേ കസ്മാദ്ദീനാമകൃതകിൽബിഷാം |
അഹനിഷ്യത്കഥം യോഷാം ധർമജ്ഞ ഇതി യോ മതഃ || 19 ||

പ്രഹരന്തി ന വൈ സ്ത്രീഷു കൃതാഗഃസ്വപി ജന്തവഃ |
കിമുത ത്വദ്വിധാ രാജൻ കരുണാ ദീനവത്സലാഃ || 20 ||

മാം വിപാട്യാജരാം നാവം യത്ര വിശ്വം പ്രതിഷ്ഠിതം |
ആത്മാനം ച പ്രജാശ്ചൈമാഃ കഥമംഭസി ധാസ്യസി || 21 ||

പൃഥുരുവാച
വസുധേ ത്വാം വധിഷ്യാമി മച്ഛാസനപരാങ്മുഖീം |
ഭാഗം ബർഹിഷി യാ വൃങ്തേ ന തനോതി ച നോ വസു || 22 ||

യവസം ജഗ്ധ്യനുദിനം നൈവ ദോഗ്ധ്യൗധസം പയഃ |
തസ്യാമേവം ഹി ദുഷ്ടായാം ദണ്ഡോ നാത്ര ന ശസ്യതേ || 23 ||

ത്വം ഖൽവോഷധിബീജാനി
 പ്രാകു സൃഷ്ടാനി സ്വയംഭുവാ |
 ന മുഞ്ചന്യാത്മരുദ്ധാനി
 മാമവജ്ഞായ മന്ദധീഃ || 24 ||

അമുഷാം ക്ഷുത്പരീതാനാ -
 മാർതാനാം പരിഭേവിതം |
 ശമയിഷ്യാമി മദ്ബാണൈർബ് -
 ഹിന്നായാസ്തവ മേദസാ || 25 ||

പുമാൻ യോഷിദുത ക്ലീബ ആത്മസംഭാവനോഽധമഃ |
 ഭൂതേഷു നിരനുക്രോശോ നൃപാണാം തദ്യഥോഽവധഃ || 26 ||

ത്വാം സ്തബ്ധാം ദുർമദാം നീത്വാ
 മായാഗാം തിലശഃ ശരൈഃ |
 ആത്മയോഗബലേനേമാ
 ധാരയിഷ്യാമ്യഹം പ്രജാഃ || 27 ||

ഏവം മന്യുമയീം മുർതിം കൃതാന്തമിവ ബിഭ്രതം |
 പ്രണതാ പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രാഹ മഹീ സഞ്ജാതവേപഥുഃ || 28 ||

ധരോവാച
 നമഃ പരസ്മൈ പുരുഷായ മായയാ
 വിന്യസ്തനാനാതനവേ ഗുണാത്മനേ |
 നമഃ സ്വരൂപാനുഭവേന നിർധുത -
 ദ്രവ്യക്രിയാകാരകവിഭ്രമോർമയേ || 29 ||

യേനാഹമാത്മായതനം വിനിർമിതാ
 ധാത്രാ യതോഽയം ഗുണസർഗസംഗ്രഹഃ |

സ ഏവ മാം ഹന്തുമുദായുധഃ സ്വരാ -
 ഡുപസ്ഥിതോന്യം ശരണം കമാശ്രയേ || 30 ||

യ ഏതദാദാവസുജ്ജരാചരം
 സ്വമായയാന്ത്മാശ്രയയാവിതർക്യയാ |
 തയൈവ സോന്യം കില ഗോപ്തുമുദ്യതഃ
 കഥം നു മാം ധർമപരോ ജിഹ്വാംസതി || 31 ||

നൂനം ബതേശസ്യ സമീഹിതം ജനൈ -
 സ്തൻമായയാ ദുർജയയാക്യതാത്മഭിഃ |
 ന ലക്ഷ്യതേ യസ്ത്വകരോദകാരയദ് -
 യോന്മേക ഏകഃ പരതത്വ ഇൗശ്വരഃ || 32 ||

സർഗാദി യോന്ത്യാനുരുണഭി ശക്തിഭി -
 ര്ദ്രവ്യക്രിയാകാരകചേതനാത്മഭിഃ |
 തസ്തൈ സമുന്നദ്ധനിരുദ്ധശക്തയേ
 നമഃ പരസ്തൈ പുരുഷായ വേധസേ || 33 ||

സ വൈ ഭവാനാത്മവിനിർമിതം ജഗദ്
 ഭൂതേന്ദ്രിയാന്തഃകരണാത്മകം വിഭോ |
 സംസ്ഥാപയിഷ്യന്നജ മാം രസാതലാ -
 ദഭ്യുജ്ജഹാരാഭസ ആദിസുകരഃ || 34 ||

അപാമുപസ്ഥേ മയി നാവ്യവസ്ഥിതാഃ
 പ്രജാ ഭവാനദ്യ രിരക്ഷിഷുഃ കില |
 സ വീരമൂർതിഃ സമഭ്യുദ്ധരാധരോ
 യോ മാം പയസ്സുഗ്രശരോ ജിഹ്വാംസസി || 35 ||

നൂനം ജനൈരീഹിതമീശ്വരാണാ -
 മസ്മദ്വിധൈസ്തദ്ഗുണസർഗമായയാ |

ന ജ്ഞായതേ മോഹിതചിത്തവർമ്മഭി -

സ്തേഭ്യോ നമോ വീരയശസ്കരേഭ്യഃ || 36 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം

ചതുർഥസ്കന്ധേ പൃഥുവിജയേ ധരിത്രിനിഗ്രഹോ നാമ

സപ്തദശോധ്യായഃ ||